

Susret dviju umjetnica: Beata Devčić-Domić u pastelima Anke Krizmanić

Tina Cota,
doktorski studij muzikologije

Područje istraživanja

- ❑ *Djelovanja Beate Devčić-Domić u kontekstu razvoja plesne umjetnosti u Hrvatskoj*
- ❑ **mentorica: prof. dr. sc. Vjera Katalinić**

- ❑ **Beata Devčić-Domić** - izvedbena plesna umjetnica u području klasičnog baleta i folklora
- ❑ Odsjeku za povijest hrvatske glazbe HAZU **darovala je raznovrsnu i bogatu ostavštinu**
- ❑ **pasteli Anke Krizmanić** - vrijedan dio darovane ostavštine

Anka Krizmanić (1896. - 1987.)

- ❑ **hrvatska grafičarka i slikarica**
- ❑ **1910. - 1913.** - privatna slikarska škola Tomislava Krizmana u Zagrebu
- ❑ **1913. - 1917.** - studij grafičkih tehnika i umjetničkog obrta na Kunstgewerbeschule u Dresdenu u klasi profesorice Junge
- ❑ **početkom 1914. g.** u Dresdenu gleda **nastup balerine Ane Pavlove**
→ doživljaj ju je zainteresirao za pokret koji u transformacijama interpretira do kraja svoga slikarskog rada
- ❑ **misao vodilja: “Kretanje je život”**

Motivika Anke Krizmanić - različiti aspekti umjetnosti pokreta i plesa:

1. CIRKUS

2. BALET

3. PANTOMIMA I

ORIJENTALNI PLESOVI

4. FOLKLORNI PLESOVI

→ prevođenje ekspresije ljudskog pokreta u medij kojem nedostaje vremenska dimenzija

Folklorni motivi i plesovi

- ❑ posvetila im je desetljeće rada **(1945. - 1955.)**
- ❑ studiranje autohtonog rustikalnog pokreta **na terenu**
- ❑ suradnja sa **Zvonimirom Ljevakovićem** i **plesačima Ansambla "LADO"**
- ❑ **narodni plesovi**
- ❑ **narodne nošnje** - pronicala u dubinu njihovog arhaičnog stila i ljepotu skulpturalnog volumena
- ❑ **Posavina i Vrlika** - najveći broj radova

Beata Devčić-Domić u pastelima Anke Krizmanić

- ❑ **Beata Devčić-Domić** bila je jedna od prvih članica Ansambla “LADO”
- ❑ u **ljetu 1950. g.** dva je mjeseca živjela kod sestara Krizmanić u **Jurjevskoj ulici br. 1**
- ❑ kod Anke i Jelke Krizmanić smjestio ju je Zvonimir Ljevaković, a Anku Krizmanić poznavala je još iz “LADA”, jer je u to vrijeme na probama često skicirala plesače u pokretu
- ❑ sjeća se da je bila izvanredna crtačica koja bi plesni trenutak zabilježila u samo nekoliko sekundi (npr. Posavska vrtnja)
- ❑ ljetni period nakon povratka Ansambla “LADO” s turneje u Velikoj Britaniji (doba kada “LADO” još nije provodio ljeta na službenim turnejama po Jadranu)

- ❑ pasteli su nastali **5. i 8. lipnja 1950.** u **vrtu pored kuće** u Jurjevskoj
- ❑ dvadesetogodišnja Beata Domić već je tada bila eksponirana plesno-pjevačka sila Ansambla
- ❑ pripadala je **tzv. visokoj ekipi** koja je izvodila koreografije Vrličko kolo, Lindo i Balun
- ❑ Anka Krizmanić slikala ju je u **narodnoj nošnji iz Sunje (Posavina)**
- ❑ **Posavski plesovi** - ciklus plesova koje su izvodili plesači nižeg rasta
- ❑ Beata je bila dio koreografije - **pjesma *Tančec, vijaj se vijaj***

Ženska narodna nošnja iz okolice Sunje

- ❑ “belo na belom” - bijela lanena nošnja s bijelim vezom
- ❑ **LEGENDA O BIJELOJ KOROTI:** mnogi su “muži” poginuli u bitkama protiv Turaka → žene se zavjetovale da će zauvijek ostati u koroti, “ostati u belom”, u boji koja simbolizira žalost i smrt
- ❑ utjecaj indoeuropske kulture → u smrti nema više odnosa ni kretanja, nestaje boja koja je izraz života, sve postaje bijelo (najviši oblik, svečanost svemira)
- ❑ **DRUGO TUMAČENJE:** okolica Sunje je bila vojno područje u koje nisu dolazili trgovci s bojom, svilom, ukrasima
- ❑ nošnja se izrađuje od najfinijeg *lana pucanca* koji uspijeva u vlažnim poljima oko Sunje

Sunjka s leđa, 5. lipnja 1950.

- ❑ **perčin** - jedna pletenica (starinski način češljanja)
- ❑ pletenica **djevojke** je ukrašena **crvenim svilenim rožama**
- ❑ **crvene svilene mašne** na rukavima
- ❑ **rubača** - plisirana suknja

Sunjka u crljeneku, 8. lipnja 1950.

- ❑ **crljenek** - duži prsluk bez rukava od crvenog sukna
- ❑ **opleće** (bluza dugih širokih rukava) → **ažuri** izvedeni u platnu
- ❑ **crveni koralji**
- ❑ **pas** (vuneni pojas)

Hrvatske slikarice rođene u 19. stoljeću

- zbirka ženskog slikarstva

- ❑ **dr. Josip Kovačić**
- ❑ donacija Zbirke Gradu Zagrebu 1988. godine
- ❑ Beata Devčić-Domić i Natko Devčić upoznali su dr. Kovačića na izložbi u **Umjetničkom paviljonu 8. ožujka 1988. g.**
- ❑ otkupili su pastele Anke Krizmanić koji su bili pohranjeni u stanu u **Radićevoj ulici br. 24**

